

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.22.041/2015/5. szám

A tanács tagjai: Dr. Kiss Gábor a tanács elnöke
Salamonné Dr. Piltz Judit előadó bíró
Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes bíró

A perújított felperes

A perújított felperes képviselője: Kelemen, Mészáros,
Sándor és Társai Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Boócz Ádám ügyvéd)

A perújító alperes

A perújító alperes képviselője: Dr. Varga Kata
Ügyvédi Iroda
ügyintéző:
Dr. Varga Kata ügyvéd)

A per tárgya: Közérdekű kötelezettségvállalás (perújítás)

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: A perújított felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma: Fővárosi
Törvényszék 1.Gf.75.326/2015/5.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi
Bíróság 34.G.304.401/2011/57.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.326/2015/5. számú ítéletét - az 1.Gf.75.484/2014/6. számú ítéletre is kiterjedő hatállyal - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 242.875 (Kétszáznegyvenkétezer-nyolcszázhetvenöt) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 360.000 (Háromszázhatvanezer) forint fellebbezési és 450.000 (Négyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek 2008. március 27-én megállapodást kötöttek, amely szerint a perújító alperes (a továbbiakban: alperes) a tulajdonában álló perbeli ingatlanon lakóépület-beruházást hajtott végre. A felek rögzítették, hogy a fejlesztéssel a területre a későbbiek során költöző lakosok érdekeit szolgálja, hogy a környezet rendezése is megtörténjen, ennek keretében kialakításra, illetve fejlesztésre kerüljön a közvilágítás. Ennek megvalósításához az anyagi források teljes mértékben nem álltak a perújított felperes (a továbbiakban: felperes) rendelkezésére, ezért az alperes közérdekű kötelezettségvállalás címén 4.500.000 forint megfizetésére vállalt kötelezettséget azzal, hogy az összegből 2008. április 25-ig 2.500.000 forintot, míg 2008. június 30-ig további 2.000.000 forintot fizet meg a felperes részére. A megállapodásban a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a teljes összeg számlájára történő megérkezését követően haladéktalanul megkezdje a közvilágítás kialakítását.
- [2] A közérdekű kötelezettségvállalásban foglaltak alperes általi teljesítésének bevétele nélkül a felperes - saját pénzügyi forrásból, a források átcsoportosításával, a kötelezettségvállalásban foglalt cél megvalósítása érdekében - 2008. június 24-én mint megrendelő vállalkozási szerződést kötött a perben nem álló Á. Kft.-vel a F. sétány mentén földkábeles közvilágítási hálózat kivitelezésére 3.512.789 forint + ÁFA vállalkozói díj ellenében. A felperes a szerződés, illetve annak 2008. szeptember 4-ei módosítása alapján 3.935.995 forint vállalkozói díjat fizetett meg a kivitelezőnek, továbbá a vállalkozói díj után számított 20%-os ÁFA-t az államnak. Az Á. Kft. 2008. szeptember 2-án adta át a felperesnek az általa kivitelezett közvilágítást.
- [3] Az alperes a megállapodás alapján a közérdekű kötelezettségvállalást sem határidőben, sem azt követően, a felperes felhívására nem teljesítette.
- [4] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 4.500.000 forint és járulékai megfizetésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 593.§ (1) bekezdése alapján. Hivatkozott arra, hogy az alperes a közérdekű kötelezettségvállalását nem teljesítette, ennek ellenére a megállapodásban megjelölt ingatlannál a közvilágítás kiépítésre került. Álláspontja szerint a közérdekű cél megvalósulása azonban csak abban az esetben szüntette volna meg a közérdekű kötelezettségvállalást, ha az alperes részéről a kötelezettség teljesítésre került volna. Előadta, hogy az alperes közérdekű kötelezettségvállalása nem arra irányult, hogy a felperes az alperes tulajdonát képező ingatlannál építse ki a közvilágítást, hanem arra, hogy a település területén valósuljon

meg a közvilágítás fejlesztése. E cél nem valósult meg maradéktalanul. A megállapodás szerinti ingatlannál kialakított közvilágítás - állítása szerint - a felperes közvilágítási keretéből valósult meg, azaz a beruházásra fordított pénzösszeg más területek közvilágításának kiépítésére szánt keretből került elvonásra.

- [5] Az alapeljárásban ügygondnok által képviselt alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a felperes a megállapodás szerinti területen a közvilágítást kiépítette, ezzel a közérdekű cél megvalósult, vagyis az alperes kötelezettsége a Ptk. 596.§-a alapján megszűnt.
- [6] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 14.G.302.352/2010/17. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.500.000 forintot és járulékait.
- [7] Az ítélet indokolása szerint a megállapodás alapján a felperes jogosulttá vált a támogatás összegének követelésére. Utalt arra, hogy nem merült fel olyan körülmény a támogatási összeg esedékességét megelőzően, amely alapján az alperes a Ptk. 595.§ (1) bekezdése alapján azt visszavonhatta volna. Kifejtette, hogy a Ptk. 596.§-a szerint az alperes kötelezettsége azért nem szűnt meg, mert a felperes a megállapodás szerinti közvilágítást a rendelkezésére álló pénzösszegek átcsoportosításával tudta megvalósítani, a közérdekű kötelezettségvállalás nélkül a cél nem tudott volna megvalósulni.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítélete - fellebbezés hiányában - 2011. április 19-én jogerőre emelkedett.
- [9] Az alperes a felpereshez címzett, 2011. október 20-án kelt levelében a megállapodás szerinti kötelezettségvállalását visszavonta arra hivatkozással, hogy anyagi helyzetének megváltozása miatt nem áll módjában az általa vállalt kötelezettség teljesítése.

A perújítási kérelem és ellenkérelem

- [10] Az alperes az elsőfokon jogerőre emelkedett ítélet ellen perújítási kérelmet terjesztett elő a Pp. 260.§ (1) bekezdésének a) és d) pontjára hivatkozással, kérve annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását. Hivatkozott arra, hogy a székhelye a megalapításától kezdve változatlan, ezért az alapeljárásban téves volt az elsőfokú bíróság megállapítása, amely szerint nincs belföldi székhelye. Emiatt az alperes önhibáján kívül nem tudta az alapeljárás során a jogait gyakorolni, az ügygondnok pedig az ügy érdemi ismerete nélkül terjesztett elő ellenkérelmet. Az alperes kérelmében vitatta a közérdekű cél megvalósulását, továbbá hivatkozott a felpereshez címzett levelére, amelyben visszavonta a közérdekű kötelezettségvállalását.
- [11] A felperes az ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, továbbra is állítva, hogy a közvilágítás kiépítésre került.

Az első- és másodfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott végzésével a perújítást megengedhetőnek találta, majd a 34.G.304.401/2011/57. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [13] A bíróság ítélete indokolásában azt állapította meg a lefolytatott bizonyítási eljárás - egyebek mellett a perben kirendelt szakértő véleménye - alapján, hogy a perbeli ingatlan körül teljes egészében kiépítésre került a közvilágítás. Ezzel bizonyítást nyert, hogy a közérdekű cél megvalósult. Egyetértett a perújítási kérelemmel támadott jogerős ítélettel a tekintetben, hogy mivel a felperes a beruházást az alperes teljesítésének hiányában, más forrásból finanszírozta, így alappal követeli a megállapodás szerinti összeget.
- [14] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az - igazolási kérelem folytán megismételt tárgyaláson meghozott ítéletével hatályában fenntartott - 1.Gf.75.484/2014/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.G.302.352/2010/17. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és a keresetet elutasította.
- [15] Indokolásában kifejtette, hogy a perújítást megengedő jogerős végzésre tekintettel nem volt akadálya annak, hogy az alperes a perújítási kérelmében olyan tényekre hivatkozzon, amelyek már az alapeljárás során is felmerültek.
- [16] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a perújítási kérelemre tekintettel folytatott le bizonyítást abban a körben, hogy megvalósult-e a közérdekű kötelezettségvállalásban megjelölt beruházás. E bizonyítás eredményeként volt megállapítható az, hogy a felperes az alperes ingatlana környezetében a közvilágítást már szabályosan kiépítette.
- [17] Kiemelte: az alperes a perújítási kérelmében hivatkozott arra, hogy a közérdekű kötelezettségvállalása megszűnt, bár e hivatkozását a kötelezettségvállalást visszavonó nyilatkozatára alapította. A Pp. 268.§-a nem tartalmaz azonban olyan korlátozó rendelkezést, hogy a bíróság a perújítási kérelemben megjelölttől eltérő jogalapon nem vizsgálhatja a perújítási kérelem megalapozottságát, különösen abban az esetben, amikor az alapeljárás szabálytalansága miatt volt a perújítási kérelem érdemben tárgyalható. Az alapeljárás során még maga az alperes az ellenkérelmében a közvilágítás kiépítésére tekintettel állította a kötelezettségvállalása Ptk. 596.§-a folytán történt megszűnését.
- [18] Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan hagyta figyelmen kívül az alperes közérdekű kötelezettségvállalást visszavonó nyilatkozatát, mivel az erre vonatkozó bizonyítékait az alperes a bíróság felhívására határidőben nem terjesztette elő. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának hiányosságait e körben pótolta.
- [19] Az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítás

eredményeként megállapította, hogy a perbeli ingatlan körül teljes egészében kiépült a közvilágítás, azaz a közérdekű cél, amelyre az alperes a kötelezettségvállalást tette, időközben megvalósult. Erre tekintettel az alperest terhelő kötelezettségvállalás a Ptk. 596.§ (1) bekezdése alapján megszűnt. Nem találta alkalmazhatónak az EBH 2007.1620 számú elvi bírósági döntést sem, mert álláspontja szerint a felperesnek nincs már a perbeli terület közvilágításával összefüggő olyan, ki nem egyenlített fizetési kötelezettsége, amelynek fedezetét az alperes által megfizetni vállalt 4.500.000 forint képezné, mivel a perbeli esetben - az elvi döntésben írt tényállástól eltérően - a felperes nem áthidaló kölcsönből, hanem saját források átcsoportosításával valósította meg a beruházást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [20] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalmilag - annak a megismételt tárgyaláson hatályában fenntartott ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Másodlagosan kérte az első- és másodfokú ítéletek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítását. Kérelme indokaként előadta, hogy álláspontja szerint a közvilágítás teljeskörűen kiépítésre került, ezért az alperes a közérdekű kötelezettségvállalás visszavonására a Ptk. 595.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján nem volt jogosult.

Álláspontja szerint ezt meghaladóan jogszabályellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a kötelezettségvállalás a Ptk. 596.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján megszűnt. Hivatkozott arra, hogy az alperes sem az első-, sem a másodfokú, illetve a megismételt másodfokú eljárásban sem hivatkozott azon körülményre, hogy a közérdekű kötelezettségvállalása a közérdekű cél megvalósulására tekintettel szűnt volna meg. Szerinte a jogerős ítélet emiatt sérti a Pp. 253.§ (3) bekezdését, ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg. Állította, hogy az alperes fellebbezésén egyértelműen túlterjeszkedve, a perújítási eljárás során egyáltalán nem hivatkozott okok alapján változtatta meg a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 267.§ (1) bekezdését, amely szerint a perújítás megengedése esetében a pert a kérelem korlátai között újból kell tárgyalni.

- [21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem alapos.

- [23] A Pp. 270.§ (2) bekezdésének és a Pp. 275.§ (3), illetve (4)

bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.

[24] A felülvizsgálati kérelemre tekintettel a Kúriának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a jogerős ítélet túlterjeszkedett-e a perújítási, illetve a fellebbezési kérelem korlátaiban, vagyis megsértette-e a Pp. 267.§ (1) bekezdésének vagy a Pp. 253.§ (3) bekezdésének rendelkezéseit.

[25] Helytállón utalt a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az alperes a perújítási eljárásban sem első-, sem másodfokon nem hivatkozott arra, hogy a közérdekű kötelezettségvállalása a közérdekű cél megvalósulására tekintettel szűnt volna meg. Az alperes által benyújtott beadványokból tényként állapítható meg, hogy a perújítási eljárásban a jogvita érdemére vonatkozóan az alperes mindvégig arra tekintettel kérte az alapeljárásban elsőfokon jogerőre emelkedett ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, hogy a közérdekű kötelezettségvállalását visszavonta. Az eljárás során az alperes mindvégig vitatta a közérdekű cél megvalósulását. Ezen a ténybeli alapon hivatkozott arra, hogy a Ptk. 595.§ (1) bekezdése alapján a teljesítés előtt joga volt visszavonni a kötelezettségvállalását, mivel állítása szerint a körülményeiben olyan lényeges változás állt be, amely miatt a teljesítés tőle többé nem volt elvárható. Az alperes a perújítási eljárás során mindvégig ezen a jogalapon támadta a jogerős ítéletet, és erre alapította a fellebbezését is.

[26] Erre tekintettel a Kúria nem értett egyet a másodfokú bírósággal a tekintetben, hogy a Pp. 268.§-a alapján a perújítási kérelemben megjelölttől eltérő jogalapon vizsgálhatta a bíróság a perújítási kérelem megalapozottságát, különösen az alapeljárás szabálytalanságaira tekintettel.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 267.§ (1) bekezdése írja elő, hogy a perújítás megengedése esetében a pert a kérelem korlátai között kell újból tárgyalni. Ennek keretében nincs annak jelentősége, hogy milyen eljárási szabálytalanságok kerültek feltárássra az alapeljárással kapcsolatban, miért volt a perújítási kérelem megengedhető és érdemben tárgyalható. Utal arra a Kúria, hogy a perújítási eljárás során nem vehető figyelembe az alapeljárásban, az akkor még ügygondnok által képviselt alperes ellenkérelmében előadott védekezés, amelyben a közvilágítás kiépítésére tekintettel állította a kötelezettségvállalás megszűnését. A perújítási eljárás során a bíróság kötve van a perújítási kérelemben foglaltakhoz, és annak keretein belül vizsgálhatja a kérelem ténybeli és jogi alapját.

[27] Egyetértett a Kúria a másodfokú bírósággal abban, hogy a perújítási eljárásban az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményeként - különös tekintettel a szakvéleményre - az állapítható meg az alperes tényelőadásával ellentétben, hogy a perbeli ingatlan körül teljes egészében kiépítésre került a

közvilágítás. Egyetértett a Kúria azzal is, hogy erre tekintettel a közérdekű cél megvalósult. A tényállás e körben történő tisztázását követően nem volt azonban a másodfokú bíróságnak lehetősége arra - figyelemmel a Pp. 267.§ (1) bekezdésére és 253.§ (3) bekezdésére -, hogy a perújítási és a fellebbezési kérelemtől eltérő jogalapon vizsgálja a felperes közérdekű kötelezettségvállalásának esetleges megszűnését. Az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor a perújítási és a fellebbezési kérelem kereteit túllépve, az azokban hivatkozottól eltérő jogcímen állapította meg a kötelezettségvállalás megszűnését.

- [28] A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértésre figyelemmel a Kúria nem vizsgálta, hogy a jogerős döntés anyagi jogszabályt sértett-e. Nem vizsgálhatta ennek megfelelően a Kúria azt, hogy egyébként helytálló volt-e a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy a közvilágítás kiépítésére tekintettel a Ptk. 596.§-a folytán a felperes kötelezettségvállalása megszűnt.
- [29] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Záró rész

- [30] A Kúria a pervesztes alperest a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes javára a jogi képviselővel összefüggésben felmerült, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján számított, - kerekítve - 140.000 forint másodfokú, és 100.000 forint felülvizsgálati eljárási költség, valamint az alperes illetékfeljegyzési jogára tekintettel (Itv. 62. (1) bekezdés i) pont) le nem rótt, az Itv. 50.§ (1) bekezdése szerint számított másodfokú és felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére a 6/1986.§ (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271.§ (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2016. október 5.

Dr. Kiss Gábor s.k. a tanács elnöke,
Judit s.k. előadó bíró,
Ágnes s.k. bíró

Salamonné Dr. Piltz
Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró